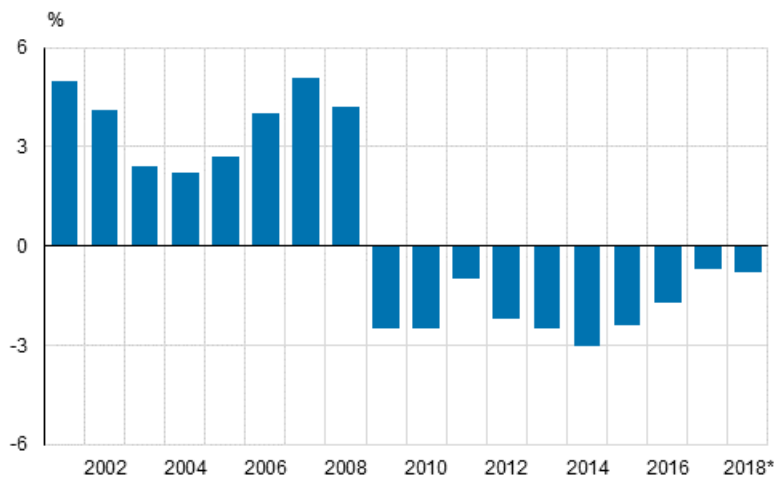

Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka 2018

Julkisyhteisöjen alijäämä 0,8 prosenttia ja velka 59 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2018

Tilastokeskuksen Eurostatille raportoimien tarkistettujen ennakkotietojen mukaan julkisyhteisöjen alijäämä oli 0,8 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2018. Alijäämä alitti selvästi EU:n vakaussopimuksen mukaisen viitearvon, joka on kolme prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Julkisyhteisöjen EDP-velka eli sulautettu bruttovelka oli vuoden 2018 lopussa 59 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Velan BKT-suhde on alle 60 prosentin viitearvon.

Julkisyhteisöjen EDP-alijäämä (-), suhteessa bruttokansantuotteeseen

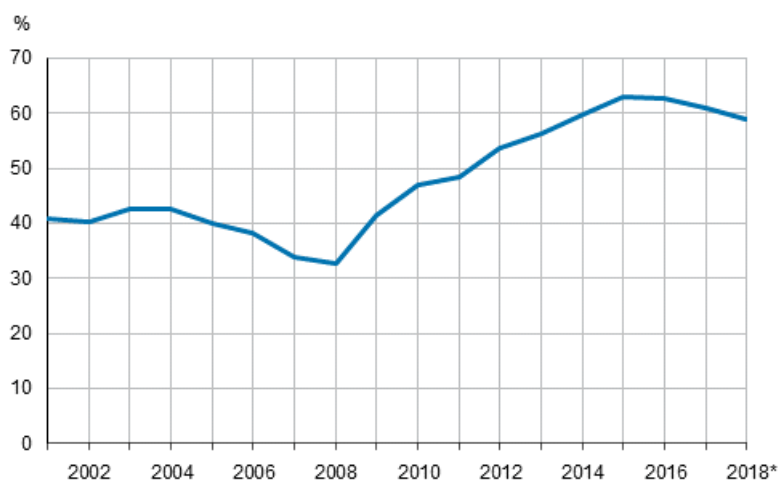
Julkyhteisöjen alijäämä eli kansantalouden tilinpidon mukainen nettoluotonotto oli 1,9 miljardia euroa vuonna 2018. Julkyhteisöjen rahoitusasema heikkeni noin 400 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Eniten heikkeni paikallishallinnon rahoitusasema, 1,6 miljardia euroa vuoteen 2017 verrattuna. Siihen vaikuttivat etenkin merkittävät kasvut sektorin kulutusmenoissa ja investoinneissa. Paikallishallintosektorin alijäämä eli nettoluotonotto oli 2,1 miljardia euroa vuonna 2018.

Valtionhallinnon alijäämä pieneni 1,2 miljardia euroa vuodesta 2017, mutta pysyi kuitenkin selvästi alijäämäisenä. Valtionhallinnon alijäämä oli 2,8 miljardia euroa vuonna 2018.

Sosiaaliturvarahastot jakaantuvat työeläkelaitoksiin ja muihin sosiaaliturvarahastoihin. Työeläkelaitosten ylijäämä oli 2,2 miljardia euroa vuonna 2018, eli suunnilleen sama kuin edellisellä vuonna. Muiden sosiaaliturvarahastojen ylijäämä oli 0,7 miljardia euroa vuonna 2018.

Huhtikuussa julkaistuihin ennakkotietoihin verrattuna julkisyhteisöjen alijäämä vuonna 2018 tarkentui noin 400 miljoonaa euroa suuremmaksi. Julkisyhteisöjen alasektoreista eniten päivittyi paikallishallintosektori, jonka alijäämä kasvoi huhtikuuhun verrattuna 157 miljoonalla eurolla.

Julkisyhteisöjen EDP-velka, suhteessa bruttokansantuotteeseen

Julkisyhteisöjen sulautettu bruttovelka (EDP-velka) oli 138,4 miljardia euroa vuoden 2018 lopussa. Velka kasvoi noin miljardi euroa vuonna 2018. Valtionhallinnon velka väheni 1,2 miljardia euroa ja paikallishallinnon velka kasvoi 1,6 miljardia. Sosiaaliturvarahastojen velka väheni 0,5 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen välisten sulautuserien väheneminen 1,1 miljardilla eurolla vaikutti niin, että koko julkisyhteisöt-sektorin velka kasvoi miljardi euroa vuonna 2018. EDP-velka kuvaa julkisyhteisöjen velkaa talouden muille sektoreille ja ulkomaille, ja sen kehitykseen vaikuttavat sekä sulauttamattoman bruttovelan että julkisyhteisöjen sisäisten velkojen muutokset. Huhtikuussa julkaistuihin ennakkotietoihin verrattuna velan BKT-suhde suureni 0,1 prosenttiyksiköllä.

Lokakuun EDP-notifikaation yhteydessä julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen velan aikasarja on hieman tarkentunut vuodesta 2010 alkaen. [Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain -tilastoa](#) on päivitetty Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka julkaisun yhteydessä.

Eurostat julkistaa jäsenmaiden tiedot alustavien tietojen mukaan 21. lokakuuta 2019.

Tilaston sisällöstä ja käsitteistä

Julkisyhteisöjen yli-/alijäämällä tarkoitetaan kansantalouden tilinpidon sektoritilien mukaista nettoluotonantoa/-ottoa, joka on kokonaistulojen ja kokonaismenojen erotus. Esimerkiksi paikallishallinnon tapauksessa käsite poikkeaa sektoriin kuuluvien kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmien mukaisesta tilikauden yli-/alijäämästä. Keskeinen ero liittyy investointeihin, jotka kirjataan kansantalouden tilinpidossa menoiksi sellaisenaan.

Julkisyhteisöjen tilinpidossa Euroopan väliaikainen rahoitusväkävälaine ERVV käsitellään Eurostatin päätöksen perusteella siten, että ERVV:n velanotto tilastoidaan osaksi takauksia myöntäneiden maiden julkista velkaa. Avunsaajamaan ERVV:ltä saama laina tilastoidaan ikään kuin se olisi saatu takaukset myöntäneiltä euromailta, ja nämä maat puolestaan ovat vastaavan summan velkaa ERVV:lle. Tämän seurauksena takaukset myöntäneillä euromailla EDP-bruttovelka kasvaa, mutta nettovelka pysyy ennallaan, koska maille syntyy yhtä iso saaminen avunsaajamaalta. Kunkin maan julkisyhteisöjen velkaan kirjattava

osuus ERVV:n myöntämistä lainoista lasketaan jakamalla avunsaajamaille annettu laina sovitetulla jako-osuudella (perustuu kuhunkin tukipakettiin osallistuvien jäsenmaiden osuuksiin EKP:n pääomasta).

Vuoden 2018 lopussa Suomen julkisyhteisöjen velkaan on kirjattu 3 401 miljoonaa euroa velkaa ERVV:n myöntämien lainojen perusteella. Vuoden 2017 lopussa määrä oli sama. Vastaavaa käsittelyä ei Euroopan vakausmekanismin (EVM) kohdalla tehdä.

Valtionhallinnon EDP-velka eroaa käsitteellisesti Valtiokonttorin julkaisemasta valtionvelasta. Valtion EDP-velkaan luetaan mukaan lisäksi väliaikaisen rahoitusvakaussäilytysvälineen ERVV:n myöntämät lainat avunsaajamaille, johdannaissopimuksiin liittyvät saadut vakuustalletukset, ydinjätehuoltorahaston pääoma, valtion elinkaarihankkeiden investoinneista syntyneet velat ja kierrossa olevat kolikot. Kansantalouden tilinpidossa valtionhallinto on myös käsitteellisesti laajempi kuin budjetti- ja rahastotalous, joiden lisäksi siihen luetaan mm. yliopistot, Solidium, Yleisradio ja Senaatti-kiinteistöt. Kun nämä erot otetaan huomioon päästään EDP-käsitteen mukaiseen valtionhallinnon bruttovelkaan (Liitetaulukko 2). Vuonna 2018 Valtiokonttorin valtionvelka 105,0 mrd. euroa + velan käsitteelliset erot 6,9 mrd. euroa + sektorirajauksesta johtuvat erot 3,9 mrd. euroa = valtionhallinnon bruttovelka 115,8 mrd. euroa. Arvostusperiaatteena molemmissa velkakäsitteissä on nimellisarvo, jossa korko- ja valuutanvaihtosopimusten vaikutus on huomioitu.

Lista julkisyhteisöihin sisältyvistä yksiköistä ja päätöksiä merkittävimmistä sektoriluokitustapauksista löytyy osoitteesta http://www.stat.fi/meta/luokitukset/_linkki/soveltamisp.html.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämä 2008-2018	5
Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen EDP-velka 2008-2018	5
Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämän ja -velan tarkentuminen.....	5

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Julkisyhteisöjen alasektoreiden kontribuutio julkisyhteisöjen velkaan, mrd. euroa, 1996–2018.....	6
Tietojen tarkentuminen.....	7
Laatuseloste: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämä 2008-2018 ¹⁾

Vuosi	Miljoonaa euroa				Suhde BKT:hen, %			
	Valtionhallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Yhteensä	Valtionhallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Yhteensä
2008	997	-763	7 880	8 114	0,5	-0,4	4,1	4,2
2009	-8 256	-1 134	4 875	-4 515	-4,5	-0,6	2,7	-2,5
2010	-9 932	-406	5 571	-4 767	-5,3	-0,2	3,0	-2,5
2011	-6 381	-1 055	5 418	-2 018	-3,2	-0,5	2,7	-1,0
2012	-7 383	-2 123	5 172	-4 334	-3,7	-1,1	2,6	-2,2
2013	-7 546	-1 447	3 834	-5 159	-3,7	-0,7	1,9	-2,5
2014	-7 731	-1 514	3 064	-6 181	-3,7	-0,7	1,5	-3,0
2015	-6 307	-1 321	2 501	-5 127	-3,0	-0,6	1,2	-2,4
2016	-5 716	-898	2 859	-3 755	-2,6	-0,4	1,3	-1,7
2017*	-4 043	-451	2 944	-1 550	-1,8	-0,2	1,3	-0,7
2018*	-2 807	-2 068	2 940	-1 935	-1,2	-0,9	1,3	-0,8

1) Negatiivinen arvo kuvaa alijäämää, positiivinen arvo ylijäämää.

Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen EDP-velka 2008-2018

Vuosi	Miljoonaa euroa				Suhde BKT:hen, %			
	Valtionhallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Yhteensä	Valtionhallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Yhteensä
2008	57 659	10 214	1	63 254	29,7	5,3	0,0	32,6
2009	68 053	11 560	2	75 482	37,4	6,4	0,0	41,5
2010	80 055	12 027	1	88 248	42,6	6,4	0,0	46,9
2011	88 133	12 738	1	95 576	44,5	6,4	0,0	48,3
2012	96 085	14 327	1 947	107 801	47,8	7,1	1,0	53,6
2013	101 298	16 237	1 907	114 888	49,6	7,9	0,9	56,2
2014	107 471	17 675	2 192	123 778	51,9	8,5	1,1	59,8
2015	113 384	18 754	3 156	133 287	53,6	8,9	1,5	63,0
2016	115 819	19 625	2 352	136 249	53,3	9,0	1,1	62,6
2017*	117 049	19 767	2 826	137 391	51,8	8,8	1,3	60,9
2018*	115 899	21 333	2 283	138 412	49,4	9,1	1,0	59,0

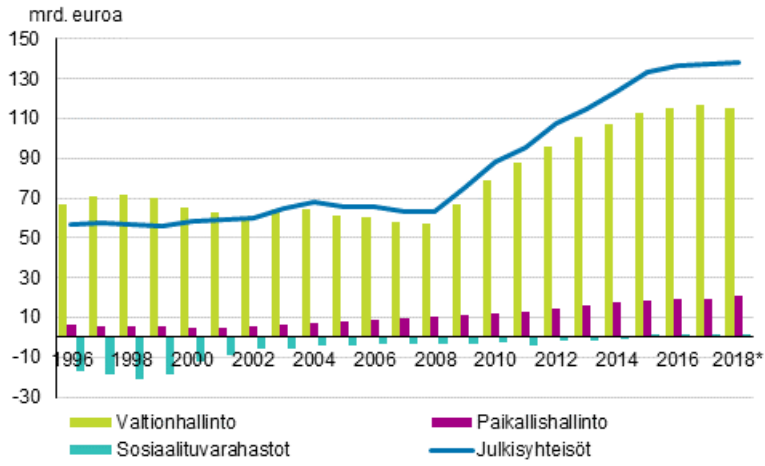
Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämän ja -velan tarkentuminen

Julkisyhteisöjen alijäämä/velka suhteessa BKT:een, %	Alijäämä ¹⁾				Velka			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Huhtikuun 2019 julkistus	-2,8	-1,7	-0,8	-0,7	63,4	63,0	61,3	58,9
Lokakuun 2019 julkistus	-2,4	-1,7	-0,7	-0,8	63,0	62,6	60,9	59,0
Tarkentuminen, %-yksikköä	0,33	-0,01	0,12	-0,16	-0,43	-0,36	-0,46	0,14
josta: alijäämän/velan tarkentuminen	0,31	-0,02	0,12	-0,16	0,04	0,05	0,05	0,37
josta: BKT:n tarkentuminen	0,02	0,01	0,01	0,00	-0,47	-0,41	-0,51	-0,23

1) Negatiivinen arvo kuvaa alijäämää, positiivinen arvo ylijäämää.

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Julkisyhteisöjen alasektoreiden kontribuutio julkisyhteisöjen velkaan, mrd. euroa, 1996–2018

Tietojen tarkentuminen

Julkisyhteisöjen EDP-alijäämän ja -velan tarkentuminen 2015-2018, miljoonaa euroa

	Tilastovuosi	Uusin julkistus	1. julkistus ¹⁾	Tarkentuminen, uusin miinus ensimmäinen
Alijäämä	2015	-5 127	-5 696	569
	2016	-3 755	-4 100	345
	2017	-1 550	-1 279	-271
	2018	-1 935	-1 347	-588
Velka	2015	133 287	130 746	2 541
	2016	136 249	136 054	195
	2017	137 391	137 286	105
	2018	138 412	137 545	867

1) Vuosi 2015, alijäämä: Kansantalouden tilinpito 16.3.2016. Vuosi 2015, velka: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain 16.3.2016.
Vuosi 2016, alijäämä: Kansantalouden tilinpito 16.3.2017. Vuosi 2016, velka: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain 16.3.2017.
Vuosi 2017, alijäämä: Kansantalouden tilinpito 16.3.2018. Vuosi 2017, velka: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain 16.3.2018.
Vuosi 2018, alijäämä: Kansantalouden tilinpito 15.3.2019. Vuosi 2018, velka: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain 15.3.2019.

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilasto sisältää tietoja Suomen julkisen talouden alijäämästä ja velasta. EU:n jäsenmaat raportoivat EU-komissiolle kahdesti vuodessa nk. EDP-alijäämä- ja velkatiedot, joita käytetään EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen yhteydessä arvioitaessa jäsenmaiden julkisen talouden tilaa. Raportointi on osa niin kutsuttua liiallisten alijäämien menettelyä (=Excessive Deficit Procedure, EDP). Alijäämäraportointi perustuu EU:n kansantalouden tilinpitojärjestelmään EKT 2010 ja erilliseen EU:n asetukseen (479/2009, muutettu viimeksi asetuksella 220/2014). Eri maiden toimittamat tiedot ovat keskenään vertailukelpoisia.

Tilasto sisältää tietoja Suomen julkisyhteisöjen alijäämästä ja bruttovelasta ja niiden muutokseen vaikuttaneista tekijöistä sekä tietoja valtionhallinnon, paikallishallinnon ja sosiaaliturvarahastojen EDP-alijäämien ja budjettialijäämien eroista.

Käytetyt luokitukset:

Euroopan tilinpitojärjestelmä EKT 2010; Eurostat 2013

Sektoriluokitus 2012; Käsikirjoja 5, Tilastokeskus

Rahoitusvaadeluokitus 1996; Käsikirjoja 6, Tilastokeskus.

Tilaston taustalla olevien julkisen talouden tilastojen laadintaan vaikuttavat keskeisesti myös EKT 2010 alijäämä- ja velkamanuaali (Manual on Government Deficit and Debt - Implementation of ESA 2010) sekä Eurostatin erillispäätökset tiettyjen julkiseen talouteen liittyvien operaatioiden käsittelystä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään tietolähteenä lähinnä kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon julkisyhteisöjä koskevia tietoja. Täydentävinä lähteinä käytetään mm. Valtiokonttorin raportteja, kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoa ja sosiaaliturvarahastojen tilinpäätöksiä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Alijäämä- ja velkalukujen laatuun kohdistuu tarkkaa seuranta EU:n komission taholta. Koska tilasto on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto, sen lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Tiedot pohjautuvat suurelta osin kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon tietoihin, joten esimerkiksi BKT-suhdeluvut muuttuvat aina bruttokansantuotteen tarkentuessa.

Kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon tietojen tarkentumisesta on yksityiskohtaisempaa tietoa näiden tilastojen kotisivuilla. Jokaisen tietojen toimituksen yhteydessä EU:n komissiolle Eurostat tarkistaa jäsenmaiden tietoja noin kolmen viikon ajan ja tämän tarkistusprosessin yhteydessä tiedot saattavat myös päivittyä. Alijäämä- ja velkatietojen osalta lähdetilastojen laadinnassa käytetty aineisto koostuu pääosin julkisyhteisöjen tilinpäätösaineistoista ja hallinnollisista aineistoista. Alipeittoa ei juuri esiinny, koska lähes kaikki pää tietolähteet perustuvat totaaliaineistoihin.

Ennakkojulkistuksissa lopullisia tietoja ei ole juurikaan käytettävissä, joten tarkkuustaso on tällöin alempi kuin myöhemmissä julkistuksissa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Edellistä vuotta koskevat alustavat ennakkotiedot julkistetaan maaliskuun alussa. Mikäli maaliskuun aikana saadaan käyttöön tarkentuneita lähdeaineistoja, tietoja voidaan päivittää maaliskuun lopussa. Syyskuun lopussa julkaistaan tarkistetut tiedot. Tiedot raportoidaan EU:n komissiolle kahdesti vuodessa (maaliskuun lopussa ja syyskuun lopussa).

Tiedot ovat ennakkollisia siihen saakka, kunnes kansantalouden tilinpidon tiedot ovat lopullisia eli kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen.

Tiedot voivat muuttua tämän jälkeenkin menetelmämuutoksista johtuvien aikasarjatarkistusten yhteydessä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilaston tiedot julkaistaan kolme kertaa vuodessa tilaston kotisivuilla Julkinen talous -aihealueella. EU:n komissiolle laaditun alijäämä- ja velkaraportin sisältö julkaistaan tilaston kotisivuilla. Raportti sisältää myös Valtiovarainministeriön tuottamat ennustetiedot kuluvan vuoden julkisesta alijäämästä ja velasta.

Lisäksi Euroopan Unionin tilastovirasto Eurostat julkaisee tilaston tiedot kotisivuillaan.

Kuvaus tilaston laadinnassa käytetyistä menetelmistä on julkaistu tilaston kotisivuilla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Sekä EDP-alijäämästä että -velasta on saatavissa aikasarja vuodesta 1975 lähtien. Aikasarjat ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

EDP-ylijäämä/alijäämä vastaa kansantalouden tilinpidossa (EKT 2010) laskettua julkisyhteisöjen nettoluotonantoa/-ottoa.

EDP-velkakäsite poikkeaa EKT 2010:stä sekä arvotuksen että kattavuuden osalta. EKT 2010:n mukaisessa rahoitustilinpidossa rahoitusvarat ja velat arvotetaan markkina-arvoon, sen sijaan EDP-velka arvotetaan nimellisarvoon. EKT 2010:n mukaisista rahoitusvaateista johdannaisia, kauppaluottoja ja siirtovelkoja ei huomioida velan kannassa.

Lisätietoja

Lotta Sjöblom 029 551 3342

Atte Virtanen 029 551 3685

Vastaava tilastojohtaja:

Ville Vertanen

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-5892 (pdf)